Det danske rettighedssystem

Et kulturelt kredsløb, der styrker dansk film, musik og tv

Copydan/

Foto: STV

Det danske rettighedssystem

Kunstnere og kulturproducenter i regi af Copydan indgår aftaler med virksomheder om betaling for rettighederne til at bruge de film-, musik- og tv-produktioner, som organisationernes medlemmer har været med til at skabe. Copydan sender betalingen til organisationerne, som sørger for, at pengene kommer ud til alle dem, der er involveret i produktionerne.

Rettighedsbetalinger er med til at sikre, at dem, som laver indholdet, får en indtægt og kan fortsætte med at skabe nye produktioner. Betalingen er en vigtig del af finansieringen af ny film, musik og tv i Danmark.

Ophavsret er vigtig for den enkelte kunstner. Det gør det muligt at leve af sit arbejde som kreativ. Og det gør, at vi alle får glæde af godt indhold, som kan underholde, inspirere og udvikle os. Skiftende regeringer har via ophavsret og aftalelicens fået skabt gode løsninger i Danmark. EU og landene i Europa er begyndt at følge trop. Rettighedsmodellen er løbende med til at sikre finansieringen og produktionen af nyt dansk indhold.

Zenia Stampe | Kulturminister
Foto: Marie Hald

Rettighedsbetalingen styrker dansk kultur

I Danmark har dem, der producerer film, musik og tv, ret til betaling, når andre bruger deres indhold. Det kaldes det danske rettighedssystem. Selvom vi er et lille land og et lille sprogområde, har vi en stor produktion af film, musik og tv, der høster international anerkendelse, og rettighedsbetalingen er med til at gøre det muligt.

Folketinget har skabt rettighedssystemet, som sikrer, at virksomheder, der bruger indholdet, betaler for det, og at betalingen fordeles til dem, der har bidraget til indholdet.

Det betyder, at fx skuespillere, dramatikere, scenografer, manuskriptforfattere, tilrettelæggere, komponister, klippere, musikere, producenter, instruktører, fotografer, lydteknikere og mange andre faggrupper får betaling, når virksomheder laver forretning på at tilbyde deres film, musik eller tv til andre.

Hver gang vi alle nyder godt af danskproduceret film, musik og tv, betaler vi en lille sum penge til kunstnere og kulturproducenter, som står bag. De penge sikrer skabelse og produktion af nyt dansk kvalitetsindhold år efter år.

Christina Rosendahl | Filminstruktør
Foto: Carsten Snejbjerg

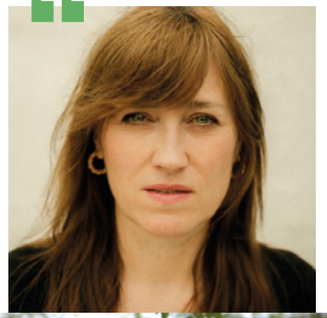

Foto: Morten Krüger / Historien om Danmark, DR

Betalingen for rettigheder er helt afgørende for finansieringen af dansk kultur. Den sikrer, at kunstnere, producenter og alle andre i kultur-industrien kan skabe nyt indhold, der ikke bare beriger vores fællesskab, men også skaber arbejdspladser og eksportmuligheder for Danmark.

Malene Dall Jørgensen | Chefkonsulent og IPR-ansvarlig, Dansk Industri
Foto: Dansk Industri

Foto: Tine Harden / Carmen Curlers, DR

En vigtig indtægtskilde

Film- og tv-branchen har korte og skiftende ansættelser – skuespillere, instruktører, fotografer, scenografer, komponister og mange andre arbejder typisk freelance på tidsbegrænsede kontrakter og har svingende indtægter. Rettighedsbetalingen er derfor en vigtig indtægtskilde. For de fleste producenter er betalingen afgørende for, at økonomien hænger sammen.

Rettighedsmidler spiller også en vigtig rolle i finansieringen af nye projekter. De kreative kræfter får ofte lavere løn under produktionen, men til gengæld får de senere del i rettighedsindtægterne, når en produktion fx bliver solgt videre. Det er med til at holde produktionsomkostningerne nede og gør, at man i praksis deler investeringsrisikoen.

Rettighedsbetalingen kan udgøre 25 % af en skuespillers indtægter og er ofte afgørende for, om en producent har sorte eller røde tal på bundlinjen.*

*Kilde: Dansk Kunstnerråd; "Kunstnernes rettighedsmidler i tal", 2025

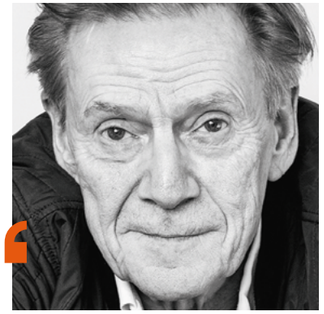

Foto: STV

Rettighedssystemet er en af forudsætningerne for, at Danmark kan have en mangfoldig og stærk produktion af dansk film og tv, og for at vi tør tage de kreative chancer, som løfter dansk film og tv ud over det forudsigelige.

Kasper Fredshavn | Producent
Foto: Gyrithe Lemche

Rettighedssystemet har gjort, at vi overhovedet har en filmproduktion af vedkommende danske film og tv-serier.

Jesper Christensen | Skuespiller
Foto: Sophie Drejer

Foto: Jason Alami / Når støvet har lagt sig, DR

At få betaling for sit arbejde bør være et grundprincip i et samfund som vores, og det gælder selvfølgelig også for kunstnere og producenter. Det princip er særligt vigtigt at holde fast i i en tid, hvor ny teknologi og kunstig intelligens gør det lettere at bruge andres indhold. Derfor skal vi sikre klare og fair rammer, så vi både kan omfavne de nye teknologiske muligheder og sikre, at vi også har et stærkt dansk kulturliv i fremtiden.

Marie Bjerre | MF, Venstre
Foto: Marie Hald

Foto: Tine Harden / Carmen Curlers, DR

Foto: Petra Kleis / Generationer, DR

Foto: Valdemar Cold Winge Leisner / Doggystyle, DR

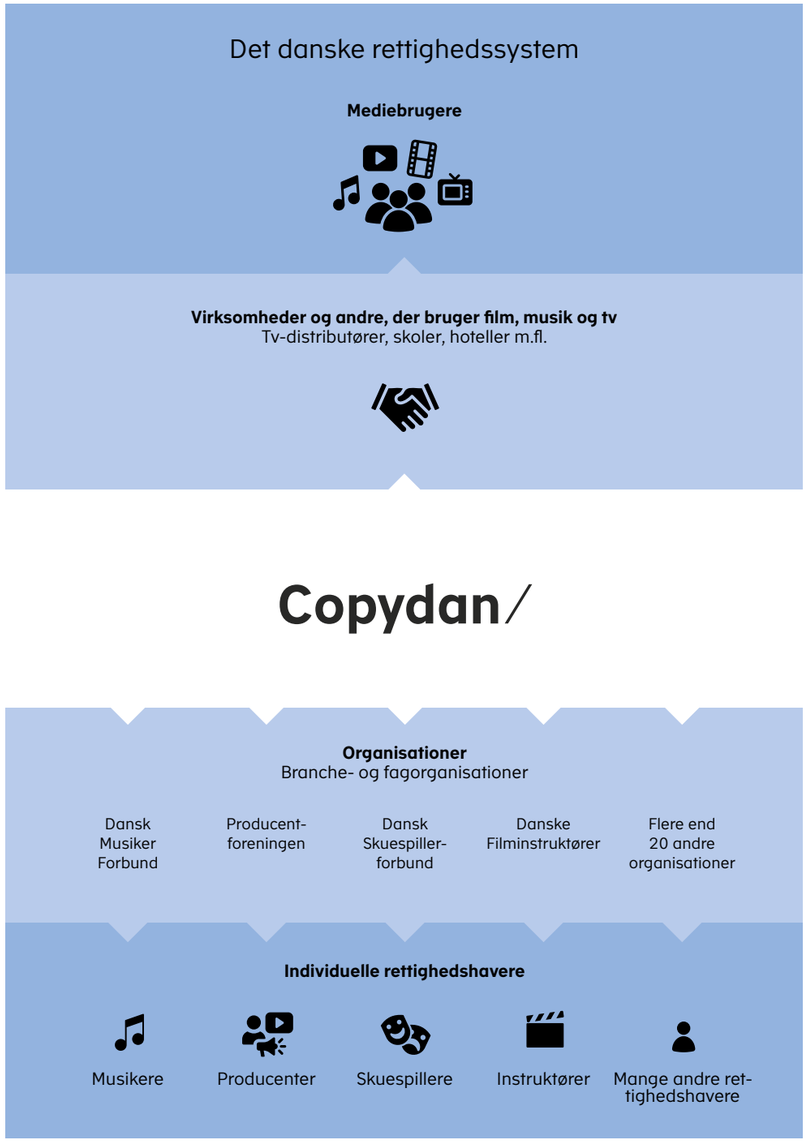
Rettigheds-systemet i praksis

De kreative kræfter bag en film-, musik- eller tv-produktion overdrager deres rettigheder til deres branche- eller fagorganisationer. Organisationerne repræsenterer en lang række faggrupper, som fx skuespillere, dramatikere, instruktører, manuskriptforfattere, journalister, tilrettelæggere, film- og tv-producenter, musikproducenter, film- og tv-fotografer, scenografer, lydteknikere, film- og tv-klippere, komponister, musikere og mange flere. Herefter samler organisationerne rettighederne i Copydan.

Copydan indgår på vegne af alle rettighedshaverne aftaler med virksomheder om betaling for brugen af det indhold, som kunstnere og producenter har været med til at skabe.

På den måde kan en virksomhed få rettighederne til at bruge indholdet ét sted i stedet for at skulle indgå aftaler med hver enkelt af de mange mennesker bag indholdet.

Copydan sender derefter betalingerne til branche- og fagorganisationerne, som sørger for, at pengene kommer ud til alle dem, der er involveret i produktionerne.

- får glæde af de mange film-, musik- og tv-produktioner.

- indgår aftale om brug af indhold med Copydan.
- betaler til Copydan for brugen.

- får mandat fra organisationerne.
- indgår aftaler med virksomheder og andre.
- opkræver betaling.
- sender betalingen til organisationerne efter fordelingsnøgler.

- får mandat fra rettighedshaverne.
- giver mandat til Copydan.
- fastsætter fordelingsnøgler.
- udbetaler betaling til rettighedshaverne.

- overdrager rettigheder til organisationerne.
- modtager betaling fra organisationerne.

Foto: STV

Dansk kvalitetsindhold opstår ikke af sig selv. Et velfungerende ophavsretssystem er en vigtig del af et stærkt dansk kulturliv og med til at sikre, at nye fortællinger fortsat kan skabes og komme danskerne til gode. Hvis vi også i fremtiden skal have dansk indhold af høj kvalitet, skal vi sikre ordentlige rammer for dem, der skaber det. Her spiller ophavsretten en vigtig rolle.

Sophie Hæstorp Andersen | MF, Socialdemokratiet
Foto: Marie Hald

Det danske rettighedssystem er til gavn for rettighedshaverne og det øvrige erhvervsliv. Det er et uundværligt grundlag for honorering af rettighedshavere og kommerciel anvendelse af produkter, som er beskyttet af ophavsretten.

Brian Mikkelsen | Adm. direktør, Dansk Erhverv
Foto: Dansk Erhverv

Danmark er et foregangsland i EU

De danske film- og tv-produktioner høster international anerkendelse. Danmark er foregangsland i Europa, fx når det drejer sig om at skabe nye produkter, tjenester og muligheder for seerne og virksomhederne, ligesom Danmark var først med digitale tv-tjenester hos tv-distributørerne.

Den danske ophavsretslov er løbende blevet moderniseret for at matche digitaliseringen og sikre teknologineutralitet. EU har taget det danske system til sig, og i dag har en lang række lande valgt at indføre systemer, som ligner de danske løsninger og reglerne i den danske ophavsretslov.

Foto: Danni Riddertoft og Thomas Howalt Andersen / Huset, DR

Foto: Tine Harden / Herrens Veje, DR

Hvis vi danskere skal kunne finde vej i en globaliseret verden og et endnu mere komplekst mediebillede, så kræver det, at vi har et solidt fundament at stå på. Kulturen er limen, der binder os sammen, og vores fælles historiefortælling. Det er det danske rettighedssystem med til at sikre, da kunstnere og producenter får betaling for, at andre bruger deres rettigheder, og dermed har finansiering til mere kulturindhold.

Helle Bonnesen | MF, Det Konservative Folkeparti

Foto: Det Konservative Folkeparti

Tusindvis af kunstnere og kulturproducenter arbejder sammen

Kunstnere og kulturproducenter fra film-, musik- og tv-branchen stiftede i 1977 Copydan, som i dag er styret af mere end 30 branche- og fagorganisationer.

Organisationerne repræsenterer en lang række faggrupper, som fx skuespillere, dramatikere, instruktører, manuskriptforfattere, journalister, tilrettelæggere, film- og tv-producenter, musikproducenter, film- og tv-fotografer, scenografer, lydteknikere, film- og tv-klippere, komponister, musikere og mange flere.

Foto: Karsten Mud / Kender du typen, DR

Foto på denne side: Jeppe Willum Kejser

Forsidefotos: Kameramand ved gul bil: STV, To lydmænd: Mikkel Krebs Behnke/Copydan
Årets serie: STV, Kvinde med mikrofon: Lars Bech

Copydan/

Læs mere på Copydan.dk